Lieta Nr.C31446613

SPRIEDUMS

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā, 2014.gada 7.jūlijā

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa

tiesnesis E.Ernstsons

rakstveida procesā Rīgā, Baložu ielā 14, izskatīja civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 30.septembrī /pers. B/ (turpmāk arī – Prasītāja) cēlusi Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ (turpmāk arī - Atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasībā norādīti tālāk minētie apstākļi un argumenti.

Prasītājas laulība ar Atbildētāju reģistrēta /datums/Rīgas Ziemeļu rajona dzimtsarakstu nodaļā, par ko izdarīts akta ieraksts Nr./Nr./. /datums/pušu laulība šķirta pie zvērinātas notāres Valsts amatpersona, par ko izsniegta laulības šķiršanas apliecība, reģistra Nr./Nr./. Laulības laikā /datums/ir dzimusi meita /pers. E/.

Šķirot laulību noslēgta vienošanās, kurā citustarp reglamentēta vecāku saskarsmes tiesību izmantošanas kārtība un uzturlīdzekļu došanas kārtība bērnam. Atbilstoši vienošanās 6.1.punktam Atbildētājs apņēmās ik mēnesi maksāt uzturlīdzekļus meitas uzturam Ls 50 apmērā līdz mēneša 15.datumam, kā arī noteikts, ka Atbildētājs ir tiesīgs tikties ar bērnu jebkurā laikā pēc saviem ieskatiem, iepriekš saskaņojot tikšanās laiku.

Vienošanās noteiktos uzturlīdzekļu došanas pienākumus Atbildētājs nav pildījis pienācīgi un 2013.gadā ir veicis tikai divus maksājumus – 2013.gada aprīlī Ls 40 apmērā, un 2013.gada 13.maijā Ls 30 apmērā. Par 2013.gadu Atbildētājam ir izveidojušās uzturlīdzekļu došanas parādsaistības Ls 280 apmērā.

Bērnu palīdz uzturēt Prasītājas draugi, kas periodiski sniedz palīdzību, aizdodot naudu, kā arī iegādājoties bērna pārtiku vai apģērbu. Prasītāja vēlas, lai bērnam būtu iespējams apmeklēt arī kādu no maksas pulciņiem, bet uz doto brīdi materiāli nevar nodrošināt bērnam interešu izglītību. Prasītāja algotu darbu nestrādā, reģistrēta kā bezdarbniece un ienākumi ir ģimenes pabalsts Ls 8 apmērā un bezdarbnieka

pabalsts Ls 70 (uz prasības iesniegšanas brīdi), kopā Ls 78 mēnesī.

Atbildētājs neiesaistās bērna uzturēšanā un Prasītāja viena pati realizē bērna aprūpi. Prasītāja uzskata, ka Atbildētājs ir vīrietis darbspējīgā vecumā, kura pienākums ir segt bērna uzturēšanas izdevumus valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 33.panta trešās daļas 1.punktu, 41.panta pirmo daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu, 179.panta pirmo, otro, piekto un sesto daļu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" un Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi 2.punktu, Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājai uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. E/ uzturam Ls 50 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25 % no valstī noteiktās minimālās mēneša algas, sākot no prasības celšanas dienas līdz bērna 7 (septiņu) gadu vecumam, bet sākot no bērna 7 (septiņu) gadu vecuma ne mazāk kā 30 % no valstī noteiktās minimālās mēneša algas līdz bērna pilngadībai; pieņemt pagaidu lēmumu, ar kuru uz laiku līdz sprieduma taisīšanai tiktu piedzīti pagaidu uzturlīdzekļi /pers. E/ uzturam Ls 50 apmērā ik mēnesi; piedzīt no Atbildētāja uzturlīdzekļu parādu Ls 280; noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta pirmās daļas prasībām uz prasības pieteikumā norādīto adresi, kas ir arī Atbildētāja deklarētā dzīvesvietas adrese, nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojuma veidlapa. Atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{22}$panta prasībām Atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības.

No lietas pievienotiem materiāliem izriet, ka Latvijas pasts tiesai ir atgriezis Atbildētājam nosūtītos tiesas dokumentus, jo beidzies glabāšanas laiks.

Civilprocesa likuma 56.panta piektā daļa noteic, ka tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Savukārt Civilprocesa likuma $56.^{1}$ panta otrā daļa noteic, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētas dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Tiesa atzīst, ka par tiesvedību Atbildētājam paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma nosacījumiem.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā Atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti, iebildumi nav celti, lūgumi nav pieteikti. Atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{21}$ panta otrajai daļai paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 250^{25}.panta pirmā daļa noteic, ka ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Tā kā puses nav izteikušas lūgumu lietu iztiesāt tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt sēdē, lieta atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmajai daļai izskatāma rakstveida procesā, paziņojot pusēm datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Ņemot vērā minēto un ievērojot, ka pusēm ir nosūtīts paziņojums par to, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un nolēmuma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā, tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā ar tiesību normām, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji tālāk minēto apsvērumu dēļ.

Atbilstoši Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumam par Latvijas uzņemšanu eirozonā ar 2014.gada 1.janvāri un *Euro* ieviešanas kārtības likuma 6.panta otrās daļas un 7.panta pirmās daļas noteikumiem latos norādītās summas un no Atbildētāja piedzenamās summas konvertējamas *euro*.

Euro ieviešanas kārtības likuma 4. pantā noteikts, ka sākot ar *euro* ieviešanas dienu, latosizteiktu iesākto, bet nepabeigto (neizpildīto) tiesisko instrumentu kopsummu konvertē *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus.

Atbilstoši minētajam Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumam par Latvijas uzņemšanu eirozonā neatsaucami fiksētais pārejas kurss no lata uz *euro* ir 1 EUR = 0,702804 Ls.

Ņemot vērā, ka prasības pieteikumā ietverts prasījums pieņemt pagaidu lēmumu, ar kuru uz laiku līdz sprieduma taisīšanai tiktu piedzīti pagaidu uzturlīdzekļi, tiesa izskata lietu ārpuskārtas kārtībā, saskaņā ar procesuālās ekonomijas principu, izlemjot strīdu pēc būtības.

Ar lietas materiālos esošo dzimšanas apliecību Nr./Nr./ pierādīts, ka /datums/dzimušās /pers. E/ tēvs ir atbildētājs /pers. C/, bet māte - prasītāja /pers. B/ (Ribaka) *(lietas 10.lapa)*. Savukārt no lietas materiāliem pievienotā Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta /datums/lēmuma Nr./Nr./ „Par atļauju uzvārda maiņai" redzams, ka /pers. B/ atļauts mainīt uzvārdu no /Uzvards 1/ uz/Uzvards 2/ *(lietas 23.lapa)*.

Civillikuma 179. pants nosaka vecākiem pienākumu samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Taču veids, kā šī uzturēšana tiks realizēta, var būt dažāds, tostarp kopā dzīvojošie vecāki labprātīgi dod uzturu bērnam, šķirti vecāki noslēdz vienošanos, kādā apmērā viens vai abi vecāki uzturēs bērnu, savukārt, ja vienošanās nav panākta un viens no vecākiem izvairās no uzturlīdzekļu došanas, tad strīds var tikt izlemts tiesā. Tā kā uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu un tiesības saņemt uzturlīdzekļus bērna uzturam regulē likums, tad pušu vienošanās rada uz likuma pamatotu saistību (Civillikuma 177. un 179. pants). Vienošanās starp vecākiem notiek tikai par maksājumu apmēru.

Tādējādi tiesa atzīst, ka Civillikums neaizliedz vecākiem vienoties par bērna uzturam maksājamo līdzekļu apmēru, turklāt šādas vienošanās noslēgšana neliedz pusēm celt tiesā prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu vai samazināšanu, ja ir mainījušies apstākļi, kas ietekmē uzturlīdzekļu maksājumu apmēru, nolūkā maksimāli nodrošināt bērna interešu aizsardzību.

Līdzīgas atziņas ir nostiprinātas arī Augstākās tiesas Senāta judikatūrā *(sk. 2005.gada 19.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-3; 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556; 2007.gada 24.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-729; 2009.gada 25.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-59/2009 un 2010.gada 27.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-1126/2010).*

Saskaņā ar Notariāta likuma 325.panta 2.punktu zvērināts notārs šķir laulību, ja laulātie par to ir vienojušies un ja laulātajiem ir kopīgs nepilngadīgs bērns vai kopīga manta un laulātie ir noslēguši rakstveida vienošanos par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām, bērna uzturlīdzekļiem un kopīgās mantas sadali.

Izvērtējot minētās tiesību normas, prasības pieteikumā norādītos apstākļus tiesa secina, ka puses, noslēdzot pirms laulības šķiršanas 2012. gada 24.oktobrī vienošanos par laulībā dzimušā nepilngadīgā bērna aizgādību, vecāku saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, bērna uzturlīdzekļiem un mantas sadali pirms laulības šķiršanas *(turpmāk – Vienošanās) (lietas 14.lapa)*, ir cita starpā labprātīgi vienojušās par uzturlīdzekļu apmēru meitas uzturam, un minētās vienošanās noslēgšanas galvenais mērķis bijis atrisināt no ģimenes tiesiskajām attiecībām izrietošos jautājumus, lai tādējādi atbilstoši Notariāta likuma 325.panta prasībām notārs varētu šķirt pušu laulību.

Pušu 2012. gada 24.oktobrī noslēgtā Vienošanās rada saistības, kuras atbilstoši Civillikuma 1587.pantam Atbildētājam ir jāpilda, kamēr vienošanās netiks grozīta, pusēm savstarpēji vienojoties, vai arī tiesas ceļā. Vienošanās, kurā cita starpā ir noteikts bērna uzturam maksājamo līdzekļu apmērs un samaksas kārtība, ir spēkā, jo tā nav ne izbeigta, ne atcelta, ne atzīta par spēkā neesošu no tās noslēgšanas brīža.

Prasības pieteikumā Prasītāja norādījusi, ka laika periodā no 2013.gada 15.janvāra līdz 2013.gada 15.jūlijam Atbildētājs nav veicis uzturlīdzekļu maksājumus saskaņā ar noslēgto Vienošanos par kopējo summu EUR 398,40 (Ls 280).

Ņemot vērā to, ka Atbildētājs pienācīgi nepilda ar Vienošanos uzņemtās saistības, par ko strīds lietā nepastāv, tiesa atzīst, ka Prasītāja pamatoti ir izmantojusi Civillikuma 1590.pantā noteiktās tiesības celt tiesā prasību par vienošanās izpildi, lūdzot piedzīt izveidojušos uzturlīdzekļu parādu.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Saskaņā ar Civillikuma 1828.pantu, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1832.pantu izpildījumam vajadzīgs, lai saistības priekšmets būtu izpildīts pilnīgi. Tādēļ kreditoru nevar piespiest saņemt ne daļas izpildījumu, ne kādu citu priekšmetu tā vietā, kuru viņam ir tiesība prasīt.

Saskaņā ar Vienošanās 6.1.punktam Atbildētājs ir apņēmies līdz mēneša 15.(piecpadsmitajam) datumam maksāt bērnam uzturlīdzekļus EUR 71,14 (Ls 50) mēnesī līdz laikam, kamēr bērns spēs pats sevi apgādāt. Ievērojot to, ka uzturlīdzekļi bērna uzturam ir atzīstami par maksājumiem, kuru samaksas pienākums ir ik mēnesi, tad atzīstams, ka konkrētajā gadījumā Atbildētājam saistību izpildes – uzturlīdzekļu maksājumu EUR 71,14 (Ls 50) apmērā, termiņš iestājas ik mēnesi.

No lietai pievienotā Prasītājas AS /Nosaukums A/ konta /konta Nr./ pārskata par laika periodu no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 29.septembrim redzams, ka Atbildētājs 2013.gada 9.aprīlī un 2013.gada 13.maijā veicis attiecīgi EUR 56,91 (Ls 40) un EUR 42,69 (Ls 30) iemaksu. Vairāk maksājumus Atbildētājs minētajā laika periodā nav veicis *(lietas 25. – 29.lapa).*

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka kopējais uzturlīdzekļu parāds par periodu no 2013.gada 15.janvāra līdz 2013.gada 15.jūlijam ir EUR 398,40 (Ls 280), taču izvērtējot parāda aprēķinu kopsakarā ar lietas materiālos esošajām Prasītājas norēķinu kontu izdrukām, tiesa secina, ka par minēto laika periodu kopējais uzturlīdzekļu parāds sastāda EUR 327,26 (Ls 230), nevis EUR 398,40 (Ls 280), savukārt Prasītājas matemātiski aprēķinātais kopējais uzturlīdzekļu parāds var izveidoties par laika periodu no 2013.gada 15.janvāra līdz 2013.gada 15.augustam. Līdz ar to tiesa atzīst, ka Prasītāja parāda aprēķinā ir kļūdaini norādījusi laika periodu, par kuru aprēķināts uzturlīdzekļu parāds, tādējādi nosakāms, ka Prasītājas norādītais uzturlīdzekļu parāds EUR 398,40 (Ls 280) ir aprēķināms par laika periodu no 2013.gada 15.janvāra līdz 2013.gada 15.augustam.

Atbilstoši Civillikuma 1838.panta pirmajai daļai, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs nav pierādījis, ka būtu veicis uzturlīdzekļu samaksu Vienošanās noteiktajā apmērā un kārtībā, un tiesai nav pamata apšaubīt, ka neatmaksātā pamatsumma ir EUR 398,40 (Ls 280).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no Atbildētāja par labu Prasītājai piedzenams uzturlīdzekļu parāds par

laiku periodu no 2013.gada 15.janvāra līdz 2013.gada 15.augustam EUR 398,40 (Ls 280) apmērā.

Prasītāja ir pieteikusi arī prasījumu par ikmēneša uzturlīdzekļu piedziņu no Atbildētāja par labu Prasītājai meitas uzturam Ministru kabineta noteikto minimālo bērna uzturlīdzekļu apmērā - EUR 71,14 (Ls 50), no prasības celšanas brīža līdz bērna 7 (septiņu) gadu vecumam, bet sākot no bērna 7 (septiņu) gadu vecuma ne mazāk kā 30 % no valstī noteiktās minimālās mēneša algas līdz bērna pilngadībai.

Konvencijas par bērnu tiesībām 27.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka dalībvalstis atzīst katra bērna tiesības uz tādu dzīves līmeni, kāds nepieciešams bērna fiziskajai, intelektuālajai, garīgajai, tikumiskajai un sociālajai attīstībai, kā arī uz vecāku(iem) vai citām personām, kas audzina bērnu, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa noteic, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa noteic, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.panta pirmo daļu bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība, bet saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Savukārt Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

No lietas materiāliem izriet, ka pušu nepilngadīgais bērns /pers. E/ pastāvīgi dzīvo kopā ar savu māti /pers. B/ (/pers. B/), un Atbildētājs šo faktu neapstrīd. Tādējādi tiesai nav šaubu, ka nepilngadīgās /pers. E/ ikdienas aizgādību īsteno Prasītāja, un līdz ar to, ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīda par to, ka Atbildētāja pienākums ir maksāt prasītājai uzturlīdzekļus meitas uzturam.

Tiesa konstatē, ka noslēdzot Vienošanos, Atbildētājs apņēmies meitas uzturēšanai mēnesī maksāt uzturlīdzekļus EUR 71,14 (Ls 50) apmērā.

Atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 1. jūlija noteikumiem Nr.348 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" *(redakcijā, kas spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim),* Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" *(redakcijā, kas spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim)* un2013.gada

27.augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga laika periodā no 2011.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31. decembrim bija noteikta EUR 284,57 (Ls 200), tādējādi par minēto laika periodu bērnam no piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kuru vecākam ir pienākums nodrošināt, sastādīja EUR 71,14 (Ls 50) mēnesī, bet no 2014.gada 1.janvāra valstī noteikta minimālā mēneša darba alga 320 *euro,* tādējādi bērnam no piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kuru vecākam ir pienākums nodrošināt, sastāda 80 euro mēnesī.

Ievērojot bērna intereses, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi nosakāmi atbilstoši valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēram un jānosaka procentu izteiksmē, jo minimālās darba algas apmērs ir mainīgs, tādēļ, mainoties minimālās darba algas apmēram, bērns uzreiz varēs saņemt lielāku uzturlīdzekļu summu. Turklāt uzturlīdzekļu apmērs, kas noteikts procentos no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas, dod iespēju precīzi noteikt uzturlīdzekļu summu latos.

Ņemot vērā to, ka piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs mēnesī /pers. E/ uzturam atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam bērna uzturlīdzekļu apmēram, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, piedzenamo uzturlīdzekļu apmēra noteikšanai nav nepieciešams vērtēt Prasītājas un Atbildētāja mantisko stāvokli un noteikt Prasītājas un Atbildētāja spēju uzturēt citu personu.

Civillikuma 177.panta pirmā daļa noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai (Civillikuma 219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Ievērojot to, ka pēc pilngadības sasniegšanas bērns pats iegūst pilnīgi tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu Prasītājai bērna uzturam piedzenami līdz bērna pilngadībai.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr.SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad prasība iesniegta tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Tādējādi secināms, ka ar tiesas spriedumu kā uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi - 2013.gada 30.septembri, un tie maksājami līdz bērna pilngadībai, jo atbilstoši Civillikuma 177.pantam tikai līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā un uzturlīdzekļi maksājami Prasītājai bērna uzturam.

Ievērojot to, ka šī prasījuma mērķis ir nepieciešamība nodrošināt bērnam arī turpmāk uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteiktā minimālo bērna uzturlīdzekļu apmērā, tiesa uzskata, ka prasījums par turpmāku uzturlīdzekļu piedziņu no Atbildētāja ar tiesas spriedumu ir pamatots, jo uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu un tiesības saņemt uzturlīdzekļus bērna uzturam regulē likums, turklāt Atbildētājs pienācīgi nepilda saistības saskaņā ar pušu noslēgto Vienošanos un nemaksā ikmēneša uzturlīdzekļus meitas uzturam, līdz ar to Prasītāja arī turpmāk būtu spiesta vērsties tiesā ar prasījumu par uzturlīdzekļu parāda piedziņu, kurš būs uzkrājies par nākamo periodu.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka par laika periodu no 2013.gada 30.septembra līdz 2013.gada 31.decembrim no Atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi meitas /pers. E/ uzturam Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā – EUR 71,14 (Ls 50) mēnesī, savukārt no 2014.gada 1.janvāra EUR 80 mēnesī, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un, sākot no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Ņemot vērā to, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu Prasītāja, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts

ienākumos, tiesas izdevumi – valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu piedzenami valsts ienākumos no Atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 1. un 3. punktu prasībās par naudas piedziņu prasības summa ir piedzenamā summa, bet prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Līdz ar to daļā par par uzturlīdzekļu parāda piedziņu prasības summa ir EUR 398,40 (Ls 280), savukārt uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa sastāda EUR 933,42 (Ls 656,01). Atbilstoši 35. panta pirmās daļas 10. punktam prasībās, kas sastāv no vairākiem patstāvīgiem mantiskiem prasījumiem, prasības summa ir visu prasījumu kopsumma. Līdz ar to dotās prasības summa sastāda EUR 1331,82 (Ls 936,01) (EUR 398,40 (Ls 280) + EUR 933,42 (Ls 656,01)). Tādējādi, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu, no Atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva EUR 199, 77 (Ls 140,40).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu un 42.pantu no Atbildētāja par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,33 par prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā.

Civilprocesa likuma 204.[1] pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Savukārt Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apstākļus, Prasītājas prasījumu par sprieduma par uzturlīdzekļu piedziņu nekavējošu izpildi un ievērojot Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu, tiesa uzskata, ka sprieduma daļa par uzturlīdzekļu piedziņu izpilde nosakāma nekavējoties. Savukārt sprieduma daļai par par tiesas izdevumu piedziņu un uzturlīdzekļu parāda piedziņu nosakāms labprātīgs izpildes termiņš - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un Civilprocesa likuma 1., 5., 8., 35., 39., 42., 43., 92. - 97., 189.- 193., 195., 204.[1] un 250.[25]pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. B/ prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu parādu nepilngadīgā bērna /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam par laika posmu no 2013.gada 15.janvāra līdz 2013.gada 15.augustam, kas izriet no 2012. gada 24.oktobrī noslēgtās Vienošanās, EUR 398,40 (trīs simti deviņdesmit astoņi *euro*, 40 centi) (Ls 280) apmērā.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam par laika periodu no 2013.gada 30.septembra līdz 2013.gada 31.decembrimEUR71,14 (septiņdesmit viens *euro*, 14 euro centi) (Ls 50) mēnesī, savukārt no 2014.gada 1.janvāra EUR 80 (astoņdesmit *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet sākot no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu EUR 199, 77 (viens simts deviņdesmit deviņi *euro*, 77 centi) (Ls 140,40) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,33 (četri *euro*, 33 centi), nosakot, ka tiesas izdevumu samaksas apstiprinoši dokumenti iesniedzami Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

Noteikt sprieduma daļai par uzturlīdzekļu parāda un tiesas izdevumu piedziņu labprātīgu izpildes termiņu - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2014.gada 7.jūlija, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnesis E.Ernstsons